

VERENIGING * HISTORISCH EILAND MARKEN *

MARKER MUSEUM

opgericht 7 september 1981

Jaarboek 2018

Uitgave van de Vereniging Historisch Eiland Marken

Bestuursleden

Voorzitter:	Cor Visser Noorderwerfstraat 16	06 40552318
Secretaris:	Agnes Kes Kets 19	06 83172019
Public relations:	Trijntje Visser Westerstraat 16	(0299) 601940
Penningmeester:	Kees Schouten Flevostraat 10	(0299) 601506
Collectieregistratie:	Sijtje Kes Akkerstraat 22	(0299) 601767
Collectieregistratie:	Jenny Zeeman-Kos Minnehof 8	(0299) 601407
Collectieregistratie en vrijwilligers:	Trijntje Stoker Kets 37	(0299) 601285
Onderhoud:	Martinus Uithuisje Wittewerf 22	06 13236526

U kunt ons ook mailen:

secretariaat@markermuseum.nl of info@markermuseum.nl

Verder bestaat het registratieteam uit:

**Marten van Altena, Neeltje Boneveld, Egbert Commandeur,
Elbert Zwiers, Geertje Commandeur, Jannetje Commandeur,
Lijs Schouten en Jannetje Schouten**

Voorwoord

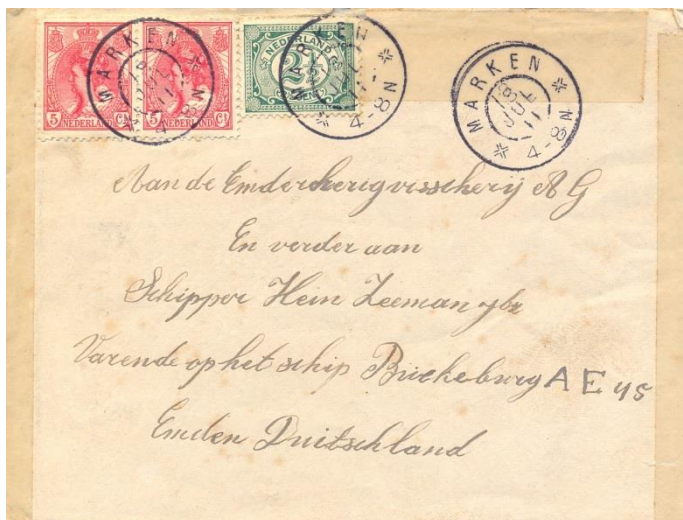
Met tevredenheid kunnen wij als Marker Museum terugkijken op het jaar 2018. Qua bezoekersaantallen zijn wij ten opzichte van 2017 iets vooruit gegaan. Wij mochten namelijk 4 bezoekers meer verwelkomen in ons museum. Totaal bezochten 16.608 mensen het museum. Een prachtig resultaat. Begin 2018 is ook weer een groot deel van het depot geïsoleerd en is er extra opbergruimte gecreëerd. In februari hebben wij afscheid genomen van Piet Korstman (voorzitter) en Aaltje de Waart-Taanman (Collectieregistratie). Beiden danken wij hartelijk voor hun grote inzet in het bestuur. Overigens blijft Aaltje als vrijwilligster nauw betrokken bij ons museum. Cor Visser is gekozen tot voorzitter, Agnes Kes tot secretaris en Jenny Zeeman-Kos komt bij Collectieregistratie. Daarnaast hebben wij een schoonmaakploeg kunnen realiseren. Totaal 8 dames houden het museum schoon en gaan er elke maandagochtend om beurten tegenaan. Aan diverse activiteiten hebben wij deelgenomen. Ik wil hierbij noemen Lekker Marken, TV-opname ARTE TV, Winterfair Trefpunt, Vertelcafé “Mijn Zuiderzee”, Workshop “Beheer en behoud textielcollectie” Netwerk Zuiderzeecollectie en ongetwijfeld vergeet ik er nog wat. Wat ook ontzettend leuk was, was het bezoek van de kinderen van de Rietlandenschool. Jaarlijks worden zij uitgenodigd en zodoende leren de kinderen veel over de historie van Marken en haar inwoners. Een groot succes was de cursus “Kapzetten”. Een initiatief van ons museum voor de inwoners van Marken. Ongeveer 45 vrouwen hebben de cursus met goed gevolg doorlopen en wellicht dat wij in 2019 nogmaals deze cursus gaan geven, want wij hebben 10 dames moeten teleurstellen voor deelname, daar de groepen anders te groot werden. Tot slot kan ik mededelen dat het museum nauw betrokken is bij de organisatie van de Marker Ijsbruiloft in 2019 en natuurlijk zijn wij druk bezig met de voorbereidingen van de nieuwe tentoonstelling “De Visscherij”. De opening is op zaterdag 23 maart 2019 in de Grote Kerk van Marken.

Cor Visser (voorzitter)

Correspondentie anno 1911

Op 2 augustus 1911 schreef Jannetje Uithuisje Jansd. een brief aan haar man Hein Zeeman Jacobz., die schipper was op de Duitse logger de Brickeburg AE45. Deze brief kregen wij afgelopen jaar van dhr. Klaas de Heer uit Zaltbommel. Klaas was getrouwd met Jannetje Peereboom (dochter van Cornelis Peereboom en Niesje Zeeman), die de brief in haar bezit had. Jannetje Uithuisje (geboren in 1874) was haar grootmoeder. Zij trouwde in 1903 met Hein. Communicatiemiddelen waren er uiteraard nauwelijks in het begin van de vorige eeuw. Een brief schrijven was de enige manier om met elkaar te kunnen communiceren. Onderstaand is de brief uitgewerkt en goed leesbaar gemaakt. Het geeft een duidelijk beeld hoe men destijds sprak, dacht en leefde.

Aan de Emdersherigvisscherij AG
En verder aan
Schipper Hein Zeeman Jbz
Varende op het schip Brickeburg
AE45
Emden Deutschland

Afzender Jannetje Uithuisje
Eiland Marken

Marken, 2 augustus 1911

Geliefde Man en vader,

Daar ik heden u telegram onvangen heb en daar uit vernomen dat gij door Gods hulp weder behouden zijt. Wel is de rijs (*reis*) weer lang. Het begon nu te vervelen. Wel heb ik in kort nog tijding (*bericht*) van u gehoord. Kees Kes had geschreven. Hij had u de 18 july geprawit (*gepraaid* =). Toen was alles nog wel aan boort en u had 13 last haring. De tijd is wel kort maar toch het leven nog korter. Het kan lang rekke (*duren*) maar het kan ook gouw (*gauw*) gebeurt zijn. Dat heeft de Heere ons op ons eiland weer laten zien. Piet Boes, Aaltje van Pieter van Aal zijn man, heeft vergangere (*afgelopen*) woensdag nacht pijn in

zijn buik gekregen. Toen moest hij direkt naar gasthuis om geopereert te worden en zondag is hij overleden. Dus geliefde Man, kunne wij de Heere nog niet genoeg dankbaar zijn dat hij u nog heeft bewaard onder zijn heilige hoede. De kinderen zijn door s'Heeren zegen nog gezond maar zijn knap lastig. Jan is nu op de groote werf en Niesje is hier. Allebij thuis is geen uit houden. Met mij wil het nog maar niets. Ik blijf almaar heven (*even*) slap. Almaar pijn in hoofd en ligt geen heet lust (*eetlust*). Niet slapen. De regels (ongesteldheid) heb ik ook nog niet gehad. Wat of daar van komen moet weet ik niet. Ik ben veel zwakker als dat gij nog thuis was. Al verleg ik een kussen dan slaat mijn hart. Dan moet ik braake (*overgeven*). De kramp is nu wat beter, maar altijd heb ik een bonk (*bult*) voor de maag. Ik zal zeker wel zwaar zijn. Dat houd mij zeker terneer. Wat zal dat zijn wanneer dat uit komt. Een mensch dat van elkeen tot de dood verwezen is en dan zwaar zijn. Aan niemand kan ik hier mijn hart uit storten. Ik moet het alles op kroppe. Daarom kan ik het niet na laten te schrijven. Hier kan ik het niemand zegge. Alleen de Heere kan ik mijn nood klagen. Waar anders een (*heen*). Bij de Heere is kracht en hulp. Van hem moeten wij het verwachten. Hij die ons dagelijks toe roept komt tot mij die vermoeit en belast zijt en ik zal u rust geven. Ik geef het aan den Heere over. Al wor (*word*) ik ook raadeloos en aal (*haal*) het haar uit mijn hoofd het baat mij niets. Daarom op hoop ik dat de Heere mij er onder mag steune en bij staan, want in de grootste smarten blijven onze harten in de Heere gerust. Wij kunne wel met een Jacob uitroepen geliefde man, alle dingen zijn tegen mij het is ramp op ramp, smart op smart, maar macht (*mag*) ook zijn tot nut, dat het gaat door de donkere diepte naar de heerlijk hoogte. Want zwaar kruise en groote moeielijk heden, zegt Apostel, drijven ons tot Christus. Laat ons den toevlucht nemen onder deze vleugele van dien God met al onze zonden, nooden en behoefte. Daar alleen is rust en zaligheid. Nu geliefde Man ik moet eindigen. Er is geen tijd meer het was elf uur dat de telegram kwam. Nu moet ik mij zoo jagen om klaar te komen en dan wor (*word*) ik zoo loof (*moe*). Nu geliefde Man, ik oop (*hoop*) dat de Heer u mag bij staan en bewaren en gezondheid mag schenken, want ach dat is zoo een groote zegen. Dat voel ik aan mijn kranke ligaam (*zieke lichaam*). Ik hoop dat de Heere u mag zegene naar ligaam (*lichaam*) en ziel. Dat is mijn wensch en bede. Nu geliefde Man zij hartelijk van mij gegroet. U liefhebbende vrouw en kinderen. Verder de groete van bijde (*beide*) ons ouders, broeders en zuster. Doen de groete aan Pieter van moeder en Lobberig en ook van mij. Tot weder berigt (*bericht*) zoo ik hoop.

nu ge liefde Man zijt harte blij
van mij gegeret u liefhebbende
vrouw en kinderen
verder de groete van bijde ons
ouders bevolers en zuster
doen de groete aan pieter
van moeder en Lobbierig
en ook van mij
tot weder berijkt zoo ik hoogs

Via internet is er naar de stamboom gekeken van Jannetje en het bleek dat zij precies twee maanden na het schrijven van deze brief op 2 oktober 1911 helaas op 46 jarige leeftijd is overleden. Zij liet een man en twee kleine kinderen achter.

(Breipenhouder van Jannetje Uithuisje)

Eind 1952 verscheen er een rapport van de Economisch-Technologische Dienst voor Noord Holland met name ter onderbouwing van de noodzakelijk geachte verbinding van het eiland met het vaste land. In het rapport werd o.a. ingegaan op de economische situatie, de sociale structuur, het vreemdelingen verkeer, verbetering van de woningen en de werkgelegenheid. Uit dit rapport zijn onderstaand enkele interessante onderdelen overgenomen, met name de teruggang van de visserij en de woonsituatie op Marken.

1. Teruggang van de visserij

De bewoners van het eiland Marken zijn uiteraard van oudsher in hoofdzaak aangewezen geweest op de zee als middel van bestaan. Eeuwenlang zijn de Markers betrokken geweest bij de visserij, waarbij nu eens de nadruk viel op de Zuiderzeevervisserij, dan weer op de haringvisserij op de Noordzee, of op de walvisvaart naar Groenland. De ligging van Marken aan de toegangsweg naar Amsterdam bracht bovendien met zich mede, dat verscheidenen op de koopvaardij voeren. Toen de haven van Amsterdam dichtslabde, opende dit voor de bevolking nieuwe mogelijkheden. Velen van hen vonden een bestaan bij het brengen van schepen over het IJ en Pampus. Toen in 1824 het Noord-Hollands kanaal tot stand kwam, verviel deze laatste functie grotendeels. Sedertdien legden de Markers zich dan ook vnl. toe op de Zuiderzeevervisserij, die tot 1932 hun voornaamste bestaansbron vormde.

Toen in de twintiger jaren van de vorige eeuw de afsluiting van de Zuiderzee definitief werd aangepakt, het er naar uit ging zien, dat binnen enkele decennia grote stukken van de Zuiderzee tot land zouden zijn gemaakt, hebben de Zuiderzeevissers onder de Markers in grote getale de visserij verlaten. Bij de afsluiting van de Zuiderzee drong de Regering er bij de vissersbevolking van de IJsselmeerplaatsen sterk op aan een ander beroep te kiezen. Sterker dan in enige andere vissersplaats aan het IJsselmeer hebben de Markers aan de suggesties van de overheid gevolg gegeven. Eensdeels waren de uitkomsten van de visserij voor de Markers in die jaren zodanig, dat opgeven van het vissersberoep en het aanvaarden van steun voor velen alleszins een verbetering van de financiële positie betekende (“in de belastingjaren 1926/1927 en 1927/1928 was er in Nederland één gemeente met een gemiddeld inkomen per aangeslagene in de Rijksinkomstenbelasting van minder dan fl. 1.250,-- en dat was Marken”).

Anderzijds kan hier de invloed van een plaatselijke autoriteit, destijds lid zijnde van de Generale Commissie, niet ontkend worden. Ook de gedachte, dat het IJsselmeer wel spoedig voor een groot deel ingepolderd zou zijn en Marken daardoor met het vaste land verbonden zou zijn, bevorderde de bereidheid om de visserij de rug toe te keren. Hoezeer de Markers aan de wensen van de regering tegemoet kwamen, moge blijken uit het aantal visvergunningen. In 1936 bedroeg het aantal vergunningen 58 en in 1951 nog maar 11, zijnde een

teruggang met 80% en naar verhouding ruim tweemaal zo groot als elders. Het is duidelijk, dat de Markers wel in zeer sterke mate de consequenties van de afsluiting van de Zuiderzee (met de daarbij toegezegde steun) aanvaard hebben. In de visserij, voor zover deze door te Marken ingeschreven schepen werd uitgeoefend, waren in 1947 nog 38 personen werkzaam; in 1951, volgens opgave van de Rijksdienst, nog 26 personen. Uit een opgave van de in 1951 gemaakte besommingen blijkt bovendien, dat economisch de betekenis van de huidige IJsselmeervisserij voor Marken praktisch nihil is. Van de 10 Marker botters, die vis aanvoerden in dat jaar bedroeg voor één de besomming fl. 20.000,--, terwijl deze voor de overige 9 gemiddeld fl. 5.000,-- bedroeg. De conclusie is dan ook, dat de IJsselmeervisserij als bestaansbron voor Marken van geen betekenis is. Voor zover de vergoedingen, die ingevolge de Zuiderzeesteunwet werden uitgekeerd, de vissers niet in staat stelden te gaan rentenieren, moesten zij ander werk zoeken en hun nakomelingen kwamen eveneens voor dezelfde noodzaak te staan. De Markers hebben in verschillende richtingen gezocht; velen hebben een bestaan op of bij het water gevonden, maar het grootste deel is in een betrekking op de vaste wal terecht gekomen, zodat nu velen in de nijverheid werkzaam zijn. Onderstaande tabel weergeeft de uitkomsten van beroepstellingen van 1909 – 1947 en laat duidelijk zien, welke veranderingen er in die periode hebben plaats gevonden.

Aantal mannen, volgens de Beroepstelling van 1909, 1930 en 1947, werkzaam in de voornaamste bedrijfstakken

Bedrijfstakken	1909		1930		1947	
Nijverheid	14	2.8%	78	17.5%	141	34.8%
Landbouw	15	3.0%	21	4.8%	48	11.8%
Visserij	423	85.5%	228	51.2%	38	9.4%
Handel w.o. visventers	5	1.0%	47	10.6%	52	12.8%
Verkeer w.o. scheepvaart	10	2.0%	61	13.7%	100	24.7%
Overige beroepen	27	5.6%	10	2.2%	26	6.4%
Totaal mannelijke beroepsbevolking	494	100%	445	100%	405	100%

Van de eens zo dominerende positie van de visserij is dus niet veel overgebleven. Behalve met de vorige tabel is deze teruggang nader te adstrueren met gegevens over de getalsterkte van de Marker vissersvloot:

1898	169 botters
1905	151 “
1920	122 “
1929	106 “
1941	28 “
1947	16 “
1951	11 “
1952	9 “

Het bovenstaande verklaart, dat de verbinding van Marken met de vaste wal de laatste jaren van steeds grotere betekenis is geworden. Zonder overdrijving kan men thans zeggen, dat de wijze waarop het vraagstuk (want dit is het geworden) van de verbinding zal worden opgelost, over de toekomst van Marken als woonplaats zal beslissen. In 1957 was de dijk gereed en werd Marken daardoor een schiereiland. Twee jaar later kon de weg geopend worden.

(Koninginnedag 31 augustus 1938)

2. Woningtoestand

De grootste bedreiging voor de instandhouding van de Marker gemeenschap, die niet alleen belangrijk is voor haar leden, maar evenzeer voor het gehele Nederlandse volk, gezien de functie van Marken voor het buitenlandse toerisme, vormt het voortbestaan van de huidige woonsituatie. De concentratie van de bebouwing, veelal houten huizen op terpen en palen, heeft ertoe geleid, dat een groot deel van de huizen zo dicht bij elkaar staan, dat lucht en licht nauwelijks kunnen toetreden. Het onderhoud van deze huizen laat veel te wensen over. Een groot deel ervan behoort tot de zgn. éénkamerwoningen, dat wil zeggen, dat wonen, slapen, koken, wassen en afwassen plaats hebben in één vertrek. De normale wijze van slapen is die in bedsteden, kinderen slapen onder de bedstede van de ouders. Eén bedstede doet nog vaak “dienst” als pronkbed, dat wil zeggen: geen dienst. Op 31 mei 1947 betrof dit 60 van de 434 gewone bewoonde woningen. Daar komt bij dat constructie, indeling en outillage van de woningen slecht zijn. Volgens moderne begrippen is dan ook 80% van alle woningen op Marken onbewoonbaar (scriptie “Sociaal-hygiënische toestanden op het eiland Marken” van twee medische studenten, Amsterdam / voorjaar 1952). De woningnood heeft ertoe geleid, dat sedert 1947 steeds meer woningen dubbel bewoond worden. Blijkens een berekening, opgesteld in meergenoemde nota van de Provinciale Waterstaat kan het aantal overbevolkte woningen in 1947 op tenminste een derde van het totaal aantal woningen (434) geschat worden. Daarbij wordt dan nog opgemerkt, dat de overbevolking vnl. is toegenomen door de afsluiting van de Zuiderzee, daar voordien een groot deel van de mannelijke bevolking ’s nachts op zee verbleef en dat, wanneer de schepen in de haven waren, de varende zoons ook dan ’s nachts aan boord sliepen. Er kan hier nog gewezen worden op de omstandigheid van gehorigheid in de woningen, als gevolg van de wel zeer dunne wanden en tussenschotten, die de aan- en dicht op elkaar gebouwde woningen van elkaar scheiden. Evenmin als de woning- en bewoningstoestand goed te noemen is, is dit het geval met de hygiënische toestand van de bevolking. De aansluiting op het waterleidingnet van de Provincie van praktisch alle woningen in 1931/1932 bracht reeds een aanzienlijke verbetering, waarmee evenwel het probleem van de afvoer van afvalwater en afvalstoffen nog niet opgelost was. Van de 434 woningen zijn er thans 180 van een closet voorzien. De kamerpot, waaruit de menselijke afvalstoffen vlakbij de woningen in het open riool worden geworpen, vervangt dan ook in vele woningen het privaat.

Het behoeft geen verwondering te wekken, dat het aantal t.b.c. gevallen op Marken steeds vrij hoog is geweest; hoewel hierin in 1932 door de inrichting van een medisch centrum op het eiland, al een aanmerkelijke verbetering werd bereikt. De gezinnen, waarin tenminste 1 geval van tuberculose is geconstateerd, staan onder voortdurende controle van het consultatiebureau. Deze controle omvatte op 1 november 1951 376 personen, waarvan er 232 niet als ziek zijn te beschouwen. Hoewel op de Marker bevolking, groot ± 1500 zielen, slechts 39 familienamen worden aangetroffen, kan niet gezegd

worden, dat de inteelt hier tot bepaalde afwijkingen heeft geleid. Blijkens onderzoeken van Dr. Meyer van de Gemeentelijke Geneeskundige Dienst te Amsterdam, die een vergelijkend intelligentie onderzoek in Amsterdam, Urk, Marken, Texel en andere plattelandsgemeenten uitvoerde, is de intelligentie van de Marker goed te noemen. Uit het voorgaande is duidelijk geworden, hoezeer de deplorabele woningsituatie een bedreiging vormt voor de Marker gemeenschap. Verbetering hierin aan te brengen is zeer moeilijk. Het merendeel van de woningen, waarvan de huurwaarde beneden fl. 2,50 per week ligt, is eigen bezit, waarvoor men lang gespaard heeft. Daar komt nog bij, dat deze houten terp- en paalwoningen sedert de afsluiting van de Zuiderzee, toen de kans op overstroming van het eiland definitief voorbij was, aanzienlijk in waarde zijn gedaald, hetgeen evenmin bevorderlijk is voor nieuwbouw. De prijs, die nieuwe huizen bij verkoop kunnen opbrengen wordt zeer gedrukt door de lage bedragen waarvoor oude woningen te koop zijn. De gemeentelijke overheid daarentegen, kan, zolang niet met zekerheid te voorspellen valt, dat binnen enige jaren over redelijke verbindingen met het vasteland beschikt kan worden, waardoor het wegtrekken van de werkende bevolking voorkomen kan worden, in het geheel niet tot woningbouw overgaan. De gemeentelijke financiën, die toch al zeer precair zijn, laten dit risico niet toe.

Het aantal woningen, dat na de oorlog op het eiland gereed gekomen is bedraagt 6, terwijl op het ogenblik 4 woningen in aanbouw zijn.

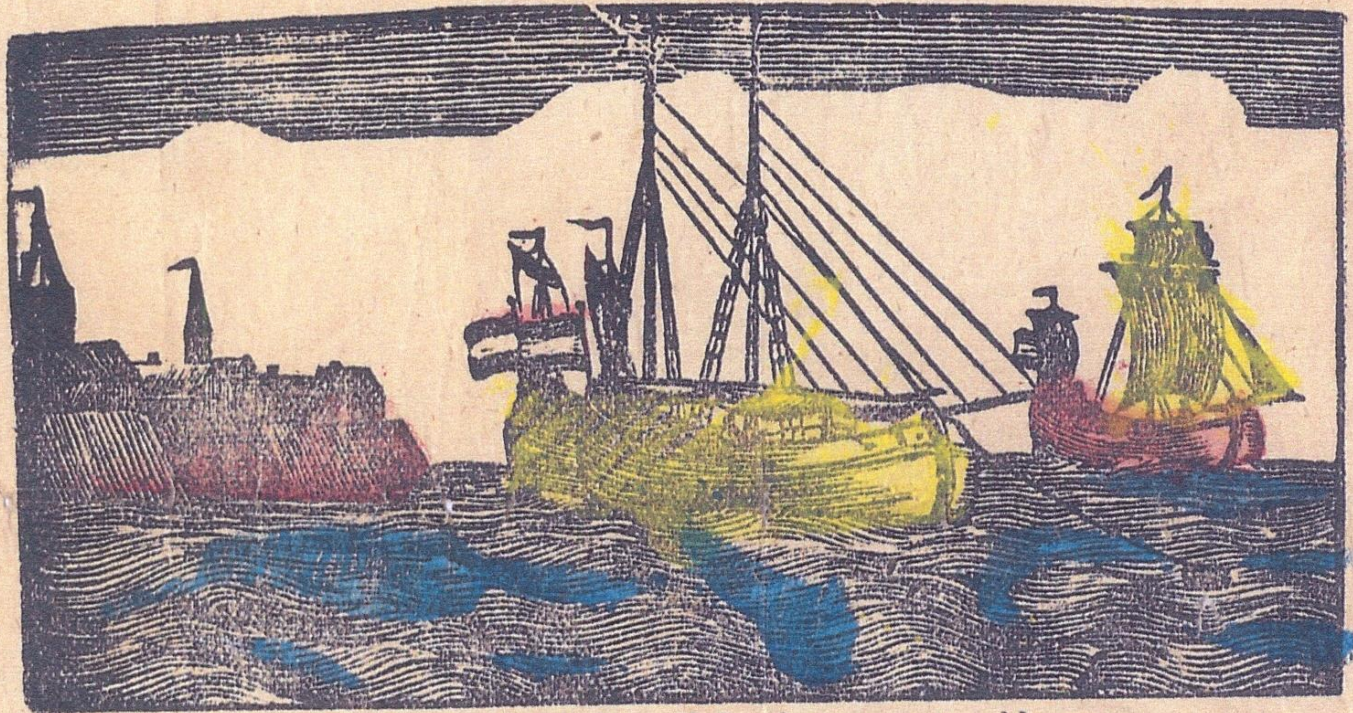
Tot zover de nota over Marken, 27 november 1952

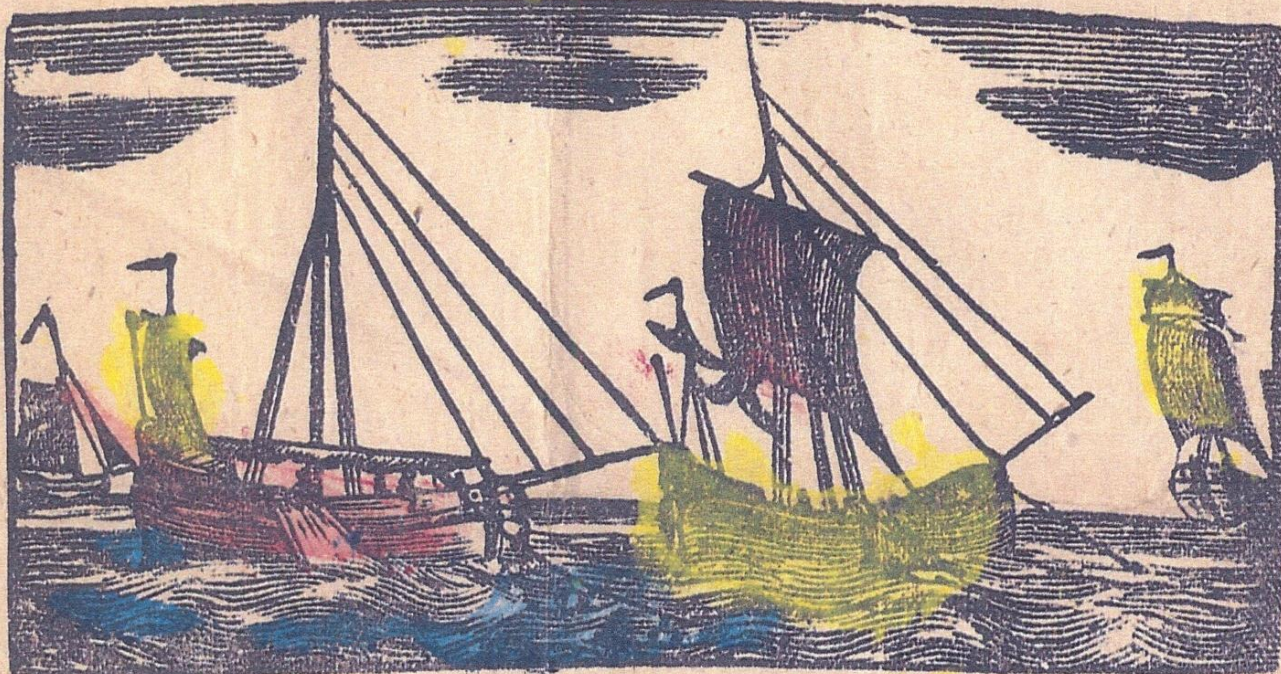
Opkomst en ondergang van de Haringvisserij op Marken

Zware stormvloeden en opgestuwde watermassa's veranderden in de 11e en 12e eeuw in rap tempo het aanzien van de Zuiderzee. Ook Waterland ontkwam niet aan deze veelvraat. Het eiland Marken werd uiteindelijk gevormd door afkalving en weggespoeld land. De belangrijkste bronnen van inkomen waren veeteelt en landbouw, zo ook op het inmiddels eiland geworden Marken. Toen in 1232 de Norbertijner monniken zich hier vestigden, bleven veeteelt en landbouw belangrijk. Een periode van welvaart was aangebroken. De aanleg van redelijk veilige dijken en het onderhoud hiervan, zorgden voor stabiliteit en welvaart. Het water rondom zal de visserij ongetwijfeld ook een rol hebben gespeeld in de voedselvoorziening. Toen het eiland in andere handen kwam, werden deze ijverige Friese monniken in 1345 gedwongen om Marken te verlaten en met hun vertrek vertrok ook de welvaart. De nieuwe eigenaren besteedden geen aandacht en geld meer aan het o zo belangrijke dijkonderhoud. De gevolgen hiervan laten zich raden. Overstromingen en afkalving van het eiland maakten de eens zo vruchtbare grond ongeschikt voor landbouw en veeteelt. Door deze veranderingen werden de Markers feitelijk gedwongen een andere bron van inkomsten aan te boren. Dat dit de visserij werd, was haast vanzelfsprekend en de omschakeling zou langzaam maar zeker leiden tot de "grote" visserij. Er zijn notities uit 1494, waarin vermeld staat dat de Markers zich bezig houden met het vissen op haring en andere vissoorten, maar ook dat zij zich verhuren voor de haringvangst. Een 'informatie' uit 1514 bevestigt dat de Markers zich bezig houden met de vangst van aal, bokking en dergelijke en ook dat de mannen zich verhuren "ten harinck ende coopvaert". Zij werden dus toen al in dienst genomen als scheepsvolk op de grote koopvaarders. Enkhuizen, Hoorn en De Rijp waren de belangrijkste thuishavens. In De Rijp zijn nog veel naamlijsten in te zien. In de tweede helft van de zestiende eeuw hadden deze sterke Markers zich dermate ontwikkeld, dat er toen al meer dan 90 visserlui zich hadden opgewerkt tot stuurlieden op de haringbuizen. Een haringbuis is een opvallend en groot zeewaardig houten vissersschip met oorspronkelijk een platte achterkant (de spiegel). De grote mast en de fok konden worden gestreken. Dit gebeurde bij het binnenhalen van de drijvende netten (de vleet). Het razeil aan de bazaar mast op het achterste gedeelte diende ervoor om het schip op de wind te houden. Voorop het schip bevond zich een lantaarn, omdat er voornamelijk in de nacht werd gevisst. De stuurlieden dienden zich strikt te houden aan strenge voorschriften.

De nijvre Haringvangst, die zooveel bloei mag schenken,
Geeft u, o Jeugd, gewis een aantal goede wenken.

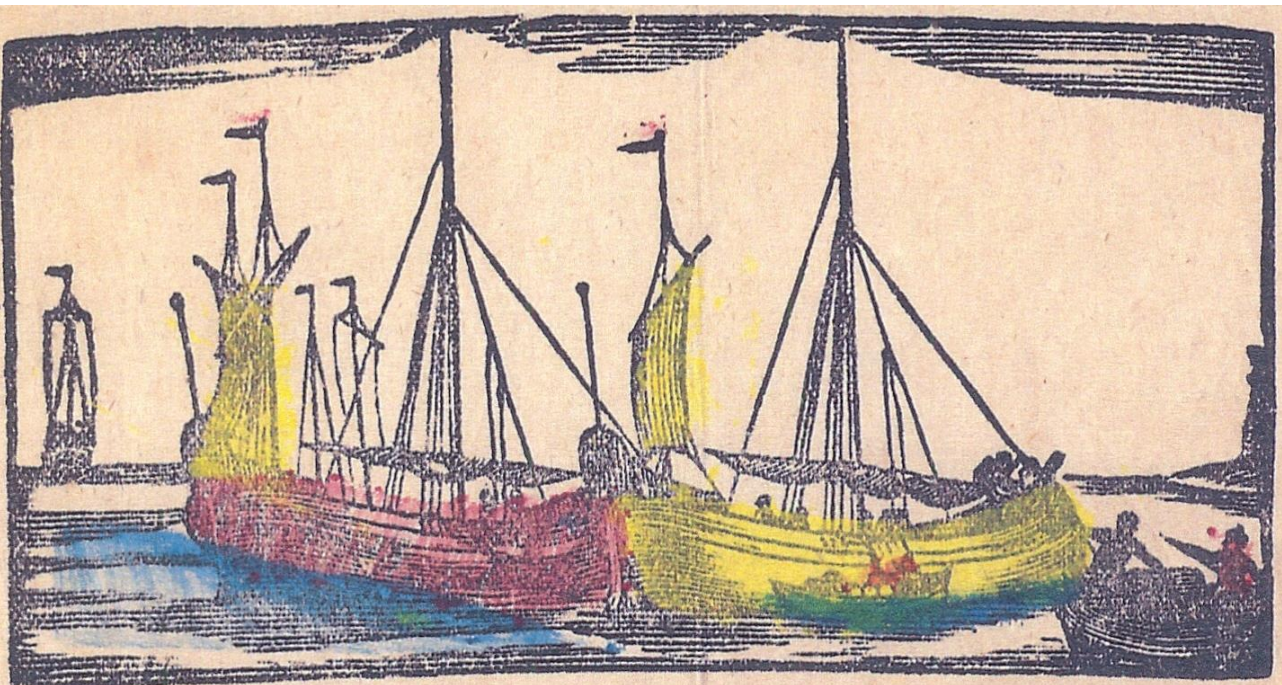

Dit plaatje kind'ren lief, zal u zoo wat verklaren,
Hoe tot de Haringvangst, de Buizen uit gaan varen,
Om met een rijken buit te keeren naar het strand,
Tot bloei en ruim gewin voor 't dierbaar Vaderland.

Zie, hoe de visschers reeds zich aan het werken zetten,
Zij visschen in de Zee met uitgeworpen netten.
Bewondert hier vooral Vad'ren kunst en vlijt;
(Te Hoorn werd door hen het eerste net gebroid.)

Ons museum is in het bezit van een contract uit 1787 en deze vindt u hierbij afgebeeld. In deze tijd was de grote visserij op de Noordzee al weer op zijn retour. Het verval is duidelijk zichtbaar, want in 1793 waren er nog slechts 38 stuurlieden en 153 gewone buislieden op de haringbuizen werkzaam en in 1862 bedroeg het aantal stuurlieden nog slechts 12. Het verval van de grote- of haringvisserij dwong de Marker vissers zelfstandig langs de Noordzee kust op haringvangst te gaan. Dit deden ze met door hun zelf ontworpen "Markense haringschuiten". In 1793 bezaten zij reeds 46 van dit soort schuiten, bemand met elk 3 vissers. Ook de Zuiderzee visserij begon langzaam maar zeker vorm te krijgen. In 1793 waren er al 18 botters vissende op de Zuiderzee en al met al vonden in dit jaar 383 Markers hun bestaan in de visserij. Voor de Markers ging de Noordzee visserij geheel ten onder, maar de Markers waren geboren vissers en gingen zich noodgedwongen toeleggen op de Zuiderzee visserij. Wederom brak een periode van welvaart aan. Voor het sterk toenemend aantal botters werd in 1837 een haven aangelegd en 1853 werd een tweede havenkom in gebruik genomen. Dat dit noodzakelijk was, bleek wel, want in 1900 bezaten de Markers zo'n 160 botters en een aantal kleinere vaartuigen, zoals bootjes voor de fuikenvisserij, ansjovis vletten en jollen. De vangst bestond uit (pan)haring, bot, schol, paling, garnalen en ansjovis.

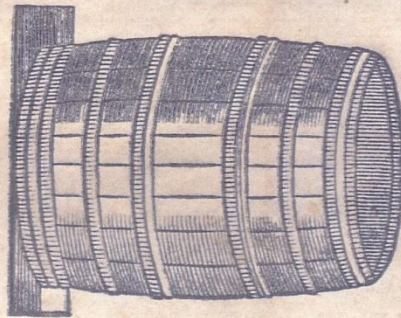

Hier keeren alle weer, met milden vangst beladen,
Nu hoeft men zich niet meer tot eten te beraden!
De Haring wordt goedkoop, terwijl die overvloed
Weer menig flauwe maag eens hartlijk smullen doet.

17

87.

SECRETE ORDRES

Voor de *Stuurluiden* van de HARINGSCHEEPEN, begreepen in de *Gemeenschap* van

VENT-JAGERYE,

Tusfchen de Gequalificeerdens van de

Maas, en 't *Noorder Quartier*.

Artikel Een.

DE *Stuurluiden* zullen aan niemand eenige Haring mogen verkoopen, of overgeven, als aan de *Jagers* van deze *Gemeenschap*.

Art: 2.

2. De Stuurlieden zullen niet meer aan een Jager mogen overgeeven dan $1\frac{1}{2}$ Last, en niet meer dan 3 Last in de geheele teelt, ten ware by wanvangst de Jagers meerder Haring begeerden, waar van de Koopman dan schriftelyk bewys aan den Stuurman zal moeten geven.

3. De Stuurlieden zullen den Haring aan deze Jagers moeten overgeeven op een biljet, alleen houdende de quantiteit zonder prys; dog met speciale uitdrukking, of dezelve gepakt, dan ongepakt is.

4. De Stuurlieden sullen ook geen ongepakte Haring mogen overgeeven, dan alleen in de Drie eerste Jagers, en zal geen Haring voor gepakt worden gehouden, dan na dat dezelfde een nagt in 't ruim gelegen heeft, en dus daags daar na, of later opgepakt is geworden; dog zoo onverhoopt geen Haring voor den 15 July (zynde de laatste dag van de Jaagtyt) genoeg was gevangen voor de lading van de Jagers, zullen de Stuurlieden den Haring, die zy als dan aan boort hebben, ongepakt mogen overgeeven, al was het tot de volle last toe, mits dat 't zelve op de Jagers Briefjes wert gespecificeert.

5. De Stuurlieden zullen gehouden zyn, indien zy Haring vangen, hunne Vlagge van de vlaggestok te laten waaijen, waar door de Koopluiden worden in staat gestelt om te weten, hoe hun cours te moeten stellen, om dus het halen van den Haring te bevorderen.

6. Men zal boven 't Hoofd deser Ordre stellen een Buis en een leggende Harington, tot een Teeken dat de Stuurlieden aan niemand Haring moeten overgeeven, als aan die Jagers, die gelyke teekens vertoonen.

7. De Stuurlieden vermogen haar Haring aan geen andere Jagers (soo er mogten zyn) op eenige prys stellen, nog kennisgeven, hoe veel zy vangen, of hebben gevangen, zullende de Jagers in de volgende Ordre moeten van de Neering Zeilen

1 ste

1 ste Pieter van der Linden,	-	Na <i>Vlaardingen.</i>
2 de Pastiaan Kortebout,	-	na <i>Hamburg.</i>
3 de Gysbert Ouwenhand,	-	na <i>Maasfluis.</i>
4 de Toon van der Wal,	- -	na <i>Vlaardingen.</i>
5 de Cornelis Fluyter,	- -	na <i>Enkhuizen.</i>
6 de Pieter de Wit,	- -	na <i>Maasfluis.</i>
7 de Balt: de Willigen,	- -	na <i>Vlaardingen.</i>
8 ste Cornelis Verdoes,	- -	na <i>Maasfluis.</i>
9 de Cornelis Jantjes,	- -	na <i>Enkhuizen.</i>
10 de Leendert Schep,	- -	na <i>Vlaardingen.</i>
11 de Dirk Verdoes,	- -	na <i>Maasfluis.</i>
12 de Pieter Jansz. Storm,	- -	na <i>Vlaardingen.</i>
13 de Dirk Vis,	- -	na <i>Enkhuizen.</i>
14 de Cornelis Bergwerff,	- -	na <i>Maasfluis.</i>
15 de Willem van Keulen	- -	na <i>Vlaardingen.</i>

8. Den Haring, die wanzouten of flank aan land werd gebragt, zal voor reekening van de Stuurman, die deselve heeft overgegeven, werden in 't water geworpen, en daar voor geen geld aan deselfs Boekhouder worden betaalt, ten zy deselve veertien dagen (of langer) aan de wal ongekeurt was blyven leggen, dog in die term zal niet vallen zodanige Haring, die door Keurmeesteren wordt geoordeelt door het by koomen van water in de Jagers bedorven te zyn; en sal verder wel in agt genomen moeten werden het 4de Articul omtrent het oppakken van den Haring: Zodanig dat de overgegevene Haring aan Land komende, en waar op meer dan twee Laagen pr. Ton werd gekeurd, en gehoogd, voor ieder laag een *Gulden* zal werden gekort aan den overgever, al waaromme de Stuurluiden gehouden sullen zyn buiten haar ordinaire Merken. op de buik, ook de eerste letters van deselfs voor, en toenamen, op de bodems van de Tonnen te stellen, om dus de fraudes te beter te kunne ontdekken.

9. De Stuurluiden zullen de Tonnen Haring die zy aan de Jagers komen over te geven niet vermogen te Gorden, of daar aan zoodanige teeken geve, waar door ondekt kan worde of in dezelve Vollen of Maatjes Haring gelegd is.

10. De Stuurluiden mogen niet meer in alles als een kinnetje of 2 agtendeels Haring tot een present overgeven, en ook te gelyk niet minder ten behoeve van de gemeene Vent-Jagerye

rye te doen, ten zy den Jager niet meerder tot zyn Lading mogte nodig hebben.

11. De Stuurliiden zyn ook mede gehouden om in de Jaagtyd, soo veel in haar vermogen is, by den andere te blyven, op dat de Jagers van haar des te beter en te gemakkelyker den Haring kunnen bekomen, en een yder Stuurman sal verplicht zyn, om zyn best te doen, om by de Jagers te blyven, om haar gevangen Haring kwyt te werden.

12. De Stuurliuyden der Haringschepen, ofte derselver Boots-
gesellen, sullen niet vermoogen eenige Haring aan de Koop-
lieden ofte de Bootsgefallen der Vent-Jagers over te geven,
dan maar alleen in sulken geringen quantiteit, dat deselve Ha-
ring maar alleen sal kunnen strekken tot derselver Consumtie,
en verder niet, ingevolge de Waarschouwinge van de Groo-
te Vischery in dato den 25 April 1749, daar tegens geëma-
neert en gepubliceert.

13. De Stuurliiden welke geen Haring in de Jaagtyd aan de
Jagers van deze Compagnie hebben overgezet, zullen ghou-
den zyn, des vereist werdende, zig te purgeren met twee
harer Bootsgefallen, dat zy de gantsche Jaagtyd geen Jagers
van deze Compagnie hebben ontmoet, waar in zy haar Haring,
of een gedeelte van dien, zouden hebben kunnen overgeven.

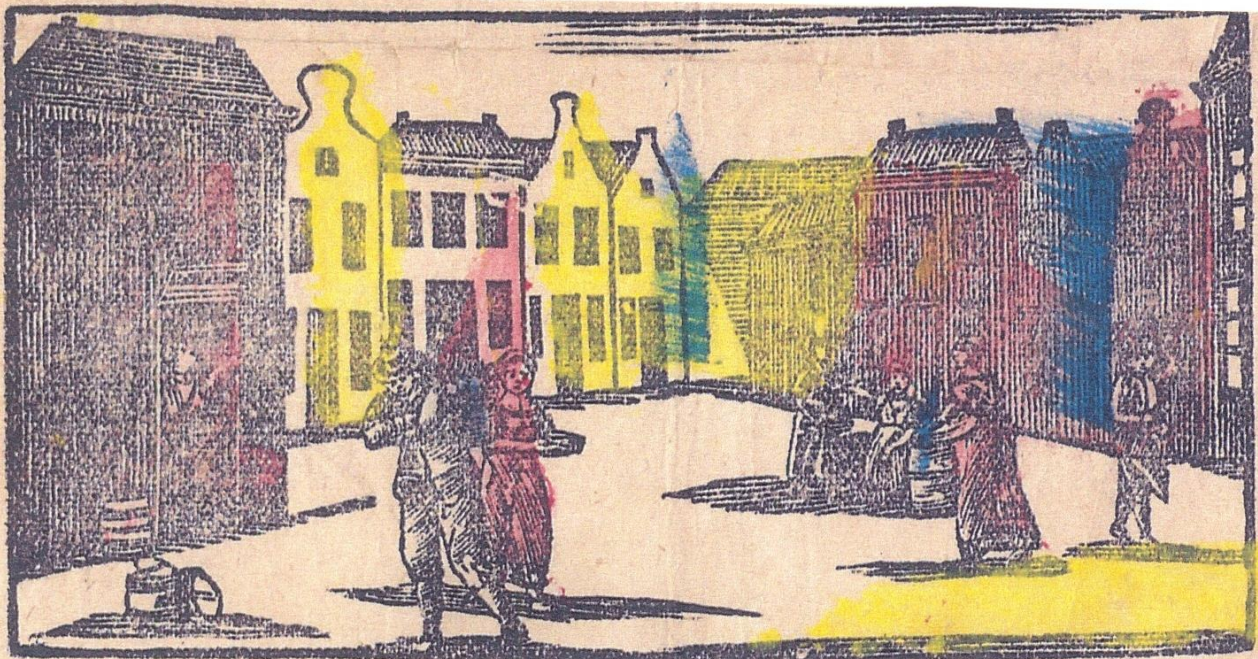
14. Zoo de Stuurliiden van deze Gemeenschap haar zelven
in deze Ordres quamen te misgrypen, zoodanig dat zy luiden
daar van wierden overtuigt, zullen dezelve geen huure ont-
fangen, en van haare dienst wezen ontslagen, zonder by iemand
van deze Gemeenschap weder geemployeert te mogen werden.

Ik ondergeschreven *belove de*
Artikelen, hier voren gestelt en aan my voorgelezen, in allen
deelen te zullen nakomen en volbrengen.

Actum

den

1787.

Het nieuwe Haring! klinkt langs straten en langs grachten,
 Uit meenig groote mond. Nu hoeft men niet te wachten,
 Men koopt die aandedeur, van Jood en Christen mensch —
 Eet smaaklijk en voldoe uw lust nu maar naar wensch.

Na de opkomst en bloei kwam door inpoldering en afsluiting van de Zuiderzee in 1932 een einde aan de Zuiderzee visserij en veranderde het leven op Marken ingrijpend. Het einde van dit tijdperk betekende ook het einde van een zwaar en risicovol beroep. Veel vissers verloren hun leven bij de uitoefening van hun broodwinning, maar deden dit in vol vertrouwen op God. Dit vertrouwen bleek uit het “versje” op het deurtje van de MK 59.

“O Grote God van eeuwigheden
 wilt Gij op zee ons leidsman wezen
 Ons ondersteunen in den nood
 Wil ons dan Uwen zegen geven
 Als wij tot visschen ons begeven
 Want door Uw Hand komt alles voort!”

Tot slot moet nog worden vermeld, dat deelname aan de walvisvangst en de logger visserij op de Noordzee buiten beschouwing zijn gelaten.

Piet Korstman.

Jan Peereboom (1935) uit Marken moest en zou visserman worden, net als zijn vader en opa. Op het IJsselmeer werd echter met de palingvangst bijna niets verdiend. Met de haringlogger naar de Noordzee was het alternatief. Met de botter MK51, een hoekwant en zijn twee broers viste Jans vader op het IJsselmeer. Jan mocht van zijn vader als kind – tegen zijn zin in – een lange tijd niet mee het meer op, maar moest hem na school helpen met de hoekwant. Hij was toen zes jaar. Wanneer Jan te lang wegbleef na school, kwam zijn vader hem direct halen. Tijd om even lekker te voetballen was er niet. Bij de palingvisserij hoorde hard werken voor weinig geld. Toen één van de broers van Jans vader in 1942 uit het vissersleven stapte, werd de botter van vader en zijn broers verkocht. De twee broers kregen het nog zwaarder: tot 1951 visten ze nog met een klein bootje rond Marken, maar uiteindelijk kwamen ze tot de conclusie dat het zo niet langer kon. Toch ging het vissersleven door. Jan ging mee naar Vlaardingen en vanaf 1956 voer hij twee jaar met de haringlogger op de Noordzee.

Vervolgens monsterde hij aan op een Katwijker logger en via de haven van IJmuiden vertrok hij met de bemanning met de logger naar zee. “Je kon een week van huis zijn, maar soms ook zes weken”, vertelt Jan. Het werk op de haringloggers was voor Markers geen nieuw fenomeen: Jans grootvader viste in de winter op de Zuiderzee wanneer er geen ijs rond het eiland lag. Rond Pinksteren begon de loggertijd en vertrok hij naar de Noordzee. Zo waren er nog meer Markers die naar de loggers in onder andere Vlaardingen en IJmuiden

gingen om hun brood te verdienen. Het werk op de logger vereiste ook weer veel fysieke kracht, maar Jan verdiende meer dan zijn kameraden die op Marken bleven. Zijn motivatie om visserman te worden was uitermate sterk, ondanks het zware leven dat vissers konden leiden. Hij wilde net als zijn vader visserman zijn. 'Schitterend werk' vond hij het, met de logger op de Noordzee vissen. Jan trouwde in 1959. Hij en zijn vrouw wilden meer zekerheid. Zijn schoonvader werkte bij de Esso en hij kon er ook aan de slag. Jan moest er echter wel diep over nadenken: hij wilde eigenlijk niet, maar hij kon bij de Esso wel een pensioen opbouwen. Daarnaast kon hij vaker thuis zijn en van een stabiel inkomen leven. Jan nam zijn beslissing en werkte er uiteindelijk 35 jaar. Hij was niet de enige Marker die het zekere voor het onzekere nam. "Mijn vader wilde ook niet investeren in het IJsselmeer. Dat hoort bij de Markers, zij willen geen schuld riskeren."

Jan Peereboom vertelde zijn verhaal tijdens het vertelcafé in het Marker Museum op 29 mei 2018. Meer verhalen van Markers zijn te lezen op www.mijnzuidzee.nl.

Rechts: Jan Peereboom op de logger met gevangen kabbeljouw

Nieuwe aanwinsten

In 2018 mochten wij weer prachtige schenkingen ontvangen, veelal uit nalatenschappen, waaronder een puntgave kappendoos, een kantkloskussen met toebehoren, een aquarel van de Wilhelminabrug, gouden jongense keelknopen, een puntgave doopdeken van witte sits, Marker poppen, een tijntje (tonnetje) en veel klederdracht. Alle gevers en geefsters hartelijk dank voor hun schenkingen. Het stelt ons museum in staat om jaarlijks wisselende tentoonstellingen te kunnen presenteren. Naast de schenkingen waren wij in de gelegenheid om zelf ook aankopen te doen. Zo werden 14 zilveren driemasterknopen (eind 18e eeuw) aangekocht, gouden keelknopen, een baatje met zilver en mooi pronkwerk uit een Marker inboedel, waar wij o.a. het spantje achterin het museum mee gevuld hebben. Een voor ons museum onbelangrijk schilderij van een Spaanse dame (Pijnenburg) werd omgeruild voor een prachtige pentekening van twee Marker kinderen (Gerrit van der Hoef / begin 20e eeuw). Ook werden twee schilderijen en een pentekening voorzien van een nieuwe museale lijst.

Door Mieneke van Gogh (Van Gogh Modelmaking / zie de foto links) zijn twee prachtige vrouwenpoppen gemaakt en tevens heeft zij enkele poppen weer keurig “opgelapt”.

Het jaarlijkse vrijwilligers uitje

Het jaarlijkse uitje met onze vrijwilligers vond plaats op 28 september. Keurig op tijd kwam de bus, bestuurd door Dirk van Altena, voorrijden. Dit jaar ging het richting de Zaanse Schans en werd het Zaanse Museum, na het nuttigen van de koffie met overheerlijke appeltaart, bezocht. Een prachtig en zeer gevarieerd museum met een vaste tentoonstelling over de industrie in de Zaanstreek, veel

collectiestukken en schilderijen uit het verleden, klederdracht en een kleine tentoonstelling over kloskanten. Na het proeven van koekjes

van Verkade werd de rit voortgezet naar de Broekerveiling in Broek op Langedijk, de oudste doorvaargroenteveiling ter wereld, waar in 1887 het veilen bij afslag is ontstaan. Na eerst geluncht te hebben, werden wij door vrijwilligers rondgeleid. In de veilingzaal kon er geboden worden op de aangevoerde groenten en fruit. Beladen met rode kolen, spruitjes, druiven, tomaten enz. werd de veilingzaal verlaten en kregen wij nog een rondvaart in het “Duizend Eilanden” gebied. Al met al nam dit bezoek de gehele middag in beslag. Trek en dorst krijgende vertrokken wij naar Restaurant Stam in Wognum, waar een heerlijk diner op ons wachtte. Al met al konden wij een prachtige dag afsluiten.

Van het registratieteam

In het afgelopen jaar is er weer veel werk verzet door het registratieteam. Alle kledingkasten zijn nagekeken, zodat alles weer netjes soort bij soort geregistreerd en wel bij elkaar ligt. Neemt niet weg dat er nog veel kleding moet worden uitgezocht alvorens het in de collectie kan worden opgenomen. Inmiddels is het bestaande Registratie Systeem Adlib overgezet naar Axiell Cloud Collections. Voor dit systeem hebben Geertje Commandeur en Jannetje Commandeur speciaal een cursus gevolgd. Voor ons museum heeft het nieuwe systeem veel voordelen, al het IT gebeuren wordt hiermee beheerd door Axiell en het systeem biedt veel meer mogelijkheden dan wij nu in gebruik hebben. Het museum krijgt regelmatig klederdracht en gebruiksvoorwerpen aangeboden. Daar zijn wij zeer blij mee, maar niet alles is geschikt om in de collectie op te nemen. Met de schenkers spreken wij altijd af of het akkoord is, dat wij stukken verkopen die niet in de vaste collectie komen. Zo kunnen wij met de opbrengst weer andere noodzakelijke dingen aanschaffen. Baven, mutsen, kerkblauwtjes, dookies e.d. zijn dan ook altijd welkom en worden regelmatig verkocht in ons museumwinkeltje. Marten van Altena en Egbert Commandeur houden zich volop bezig met het digitaliseren van foto's, dia's, ansichtkaarten e.d. Een continu werkproces, want er wordt veel aangeboden. De collectie van Paul Kuiper neemt veel tijd in beslag en daarnaast heeft het museum de privé dia's van wijlen dokter Padeloup gekregen, om te digitaliseren. Om al dit werk te kunnen doen is goede apparatuur een pré. Derhalve heeft het museum een nieuwe laptop aangeschaft voor de werkzaamheden van Marten, Egbert en sinds kort Elbert Zwijs. Bij collectieregistratie en het beheer van de collectie komt heel wat kijken, zoals u heeft kunnen lezen en als museumbestuur zijn wij dan ook trots op ons registratieteam en dankbaar voor al hun inzet.

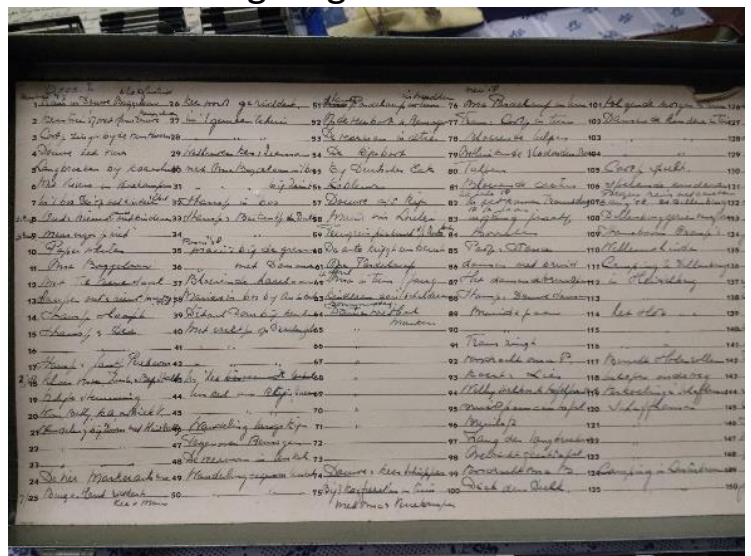

De dia's van dokter Padeloup

Acht metalen dozen met bij elkaar 1.223 dia's kreeg de Vereniging Historisch Eiland Marken afgelopen zomer van Douwe Padeloup. Het was de hele verzameling van zijn vader, dokter Padeloup, huisarts op Marken van 1946 tot januari 1986. In de jaren negentienvijftig - negentienzestig heeft dokter Padeloup veel

gefotografeerd op Marken. Op de dia's - minutieus gedocumenteerd in een zeer goed leesbaar handschrift - zijn onder meer te zien: ijsbruiloften, vuurwerk op de haven, een mars van oud-strijders, de vloot der watergeuzen, de Raad van Den Briel, 'Spaanse' soldaten, een arresletocht, de historische optocht in 1959, paalklimmen, Leiden's ontzet (met 'hongerige burgers' en haringuitdeling), hardrijden op de Gouwe en de sluiting van de dam in 1957 tussen Marken en de vaste wal. Dokter Padeloup heeft een prachtig naoorlogs document over Marken nagelaten. Zijn kijk op en respect voor de lokale cultuur en geschiedenis is indrukwekkend. Het scannen van de dia's is onlangs afgerond. Een eerste selectie zal vertoond worden op de aanstaande ledenvergadering en is daarna te zien op museum website www.markermuseum.nl onder de button Archief. De originele dia's gaan binnenkort retour naar Douwe en Trijntje vergezeld van een bedankbrief van het bestuur en een USB-stick met de digitale versie van de dia's.

Egbert Commandeur /
Marten van Altena.

Verslag ledenvergadering 24 februari 2018

Opening: Piet Korstman heet alle aanwezigen van harte welkom, in het bijzonder Margreet Beemsterboer, Marcella van Oost en Thijs Adriaans, alle drie goede bekenden van ons museum. Daarnaast meldt Piet dat in januari j.l. de heer Philips uit Middelie is overleden. Dhr en mw Philips waren trouwe leden en bezoekers van de ledenvergaderingen. Met betrekking tot het verslag van 25 februari 2017 zijn er geen verdere opmerkingen van de leden. In het jaarboekje 2017 zijn abusievelijk Frida Sterkenburg en Dea Zeeman-Schouten niet genoemd als nieuwe vrijwilligers. Hierbij excuus daarvoor. In het afgelopen jaar heeft het bestuur aan diverse radio uitzendingen haar medewerking verleend, heeft aansluiting plaatsgevonden bij het Netwerk Zuiderzeecollecties, is meegedaan met de Zomerbraderie en Winterfair van Dorpshuis Het Trefpunt en gaven wij weer acte de présence bij “Lekker Marken”. Daarnaast zijn wij nauw betrokken geweest bij de tentoonstelling “Hoe Hollands is onze Klederdracht” in Museum Spakenburg. Het aantal bezoekers was met een kleine 17.000 iets minder dan het jaar ervoor. Mede door Tours&Tickets bleef deze vermindering beperkt. Na sluiting van het seizoen is direct begonnen met de verbouwing van de 2e helft van de zolder. Alles is geïsoleerd, er zijn diepe schuifkasten gerealiseerd en het geheel heeft een natuurlijke luchtcirculatie. Door deze verbouwing is de depotruimte behoorlijk groter geworden. Met name worden Martinus Uithuisje, Muus Marcel Teerhuis, Kees Uithuisje, Kees Schouten en Jeroen Klok bedankt voor hun belangeloze inzet bij deze verbouwing. Bij de Vereniging Rembrandt hebben wij een subsidie verzoek ingediend om de aanschaf van het schilderij “Vliegerende Kinderen” (Mari ten Kate) uit de collectie van Spaander mogelijk te maken. De opening van de nieuwe tentoonstelling “Hooitijd op Marken” vindt dit jaar plaats op zaterdag 24 maart in de Grote Kerk. Luzette Kroon (burgemeester van Waterland) zal de openingshandeling verrichten.

Bestuursverkiezing: Aftredend zijn dit jaar Piet Korstman, Aaltje de Waart-Taanman (beide niet herkiesbaar) en Martinus Uithuisje (herkiesbaar). Daar Martinus inmiddels 3 periodes (totaal 9 jaar) in het bestuur zit, wordt aan de leden gevraagd in te stemmen met een vierde periode. Daarnaast wordt voorgesteld dat Cor Visser (thans secretaris) de nieuwe voorzitter gaat worden en Agnes Kes heeft zich bereid verklaard om in het bestuur plaats te nemen als secretaris. Jenny Zeeman-Kos is bereid om de vacature van Aaltje op te vullen. De leden gaan unaniem akkoord met de voorgaande wijzigingen/voorstellen.

Verslag penningmeester: Kees Schouten geeft een toelichting op de cijfers 2017 en de begroting 2018. Er zijn geen verdere vragen van de leden over de jaarrekening en de begroting.

Verslag kascontrole commissie: Fred Zoomers doet verslag van de kascontrole. Van de controle is een verslag opgesteld. Hij verzoekt de leden het bestuur te dechargeren. De commissie bestond uit Trijntje de Waart (3e keer / zij treedt thans uit de commissie), Fred Zoomers (2e keer). Pieter Elbert Pereboom (1e keer). Jan Cornelis Zeeman is bereid om de plaats van Trijntje in te nemen.

Rondvraag: Fred Zoomers heeft 2 opmerkingen. Ten eerste: de audio/video presentatie is inmiddels 18 jaar oud en is op enkele punten gedateerd en daarnaast zou het wenselijk zijn als de presentatie uitgebreid zou worden met Spaans en Italiaans. Ten tweede: De pinautomaat gaat binnenkort verdwijnen van de Kerkbuurt. Een pinapparaat in het museum zou handig zijn. Beide punten waren reeds in het bestuur besproken in het afgelopen jaar. Mede uit kostenoverweging en de vraag ernaar is besloten geen pinapparaat aan te schaffen. Voor wat betreft de audio/video presentatie zal het bestuur dit punt opnieuw meenemen in het bestuurlijk overleg.

Na de pauze wordt door Thijs Adriaans de door hem gemaakte documentaire over de Marker Klederdracht vertoont, volgt er een presentatie over de 12 meter lange handwerkrol, die gemaakt is door Margreet Beemsterboer en Marcella van Oost en ook tentoongesteld ligt tijdens deze ledenvergadering en tenslotte worden er weer prachtige oude Marker beelden op groot scherm vertoond door Marten van Altena en Egbert Commandeur. Bij deze nogmaals hartelijk dank aan Thijs, Marcella, Margreet, Egbert en Marten!

Lidmaatschap

Als u ons jaarboek met genoegens heeft gelezen en u bent nog geen lid van ons museum, laat uw waardering dan blijken door lid te worden. Voor de kosten hoeft u het niet te laten, want de kosten voor een gezin bedragen slechts € 9,-- per jaar en voor één persoon slechts € 4,50 per jaar. Voor dat geld heeft u onbeperkt toegang tot onze tentoonstellingen en ontvangt u tevens ons jaarboek. Met uw lidmaatschap ondersteunt u ons werk, want wij moeten het vrijwel zonder verdere subsidies doen. U kunt lid worden door uw bijdrage te storten op bankrekeningnummer **NL 06 INGB 0004 3016 68** ten name van Vereniging Historisch Eiland Marken onder vermelding van uw adresgegevens, of via een e-mailbericht naar secretariaat@markermuseum.nl.

Bij voorbaat hartelijk dank en tot ziens in ons museum.

De taanketel bij de haven

*Visboer Dirk Zeeman / foto in de oorlog gemaakt door een Duitse soldaat
(archief Jan Schild)*

Vereniging "Historisch Eiland Marken"

opgericht 7 september 1981

Toelichting op de resultatenrekening 2018

Huisvesting

- Het gasverbruik was met 4.300 m3 hoger dan vorig jaar (4.200m3).
- Het elektriciteitsverbruik was met 3.200 kWh gelijk aan vorig jaar.
- Het waterverbruik was 23 m3, 1 m3 meer dan vorig jaar.

Organisatie

- De kosten van het uitje bedroegen € 75,00 per persoon. De eigen bijdrage was € 25,00 p.p.
- De kosten van exposities zijn hoger dan begroot vanwege de transportkosten van het bruikleen schilderij: € 919,-.

Kosten aktiva

- Er is dit jaar voor € 1.390 gekocht t.b.v. de collectie.
- Onderhoud collectie is hoger vanwege nieuwe lijsten voor een tekening en schilderijen: € 2.100,-
- Afschrijvingskosten inventaris / gebouwen zijn hoger vanwege de aanschaf van een nieuw registratie systeem voor de collectie.

Algemeen

- Het aantal bezoekers was 16.608, 4 meer dan vorig jaar.
Tours&Tickets kwam dit jaar met 6.679 bezoekers, 863 minder dan vorig jaar.
De bezoekers van Tours&Tickets hebben € 9.333 opgebracht.
Daarnaast heeft Tours&Tickets € 1.500 bijgedragen in de kosten van het uitje.
- De verkopen in de winkel bedroegen dit jaar € 6.000.
- De winterfair van 9 december heeft € 245 opgebracht.
- Van de gemeente hebben we € 275 subsidie gekregen.
- De contributie van 864 leden is ontvangen, 1 minder dan vorig jaar.
- "Lekker Marken" heeft € 159 opgebracht.
- De Braziliaanse band op klompen heeft € 29,- gekost
- Het aankoopfonds heeft dit jaar € 469 opgeleverd. Vanaf het begin is de opbrengst € 5.641.

Kascontrole Commissie :

Penningmeester :

Datum :

10/1-2019

Vereniging "Historisch Eiland Marken"

opgericht 7 september 1981

RESULTATENREKENING 2018 t/m december					
UITGAVEN :	rekening	omschrijving	Boekjaar 2018	Begroting 2018	Begroting 2019
HUISVESTING	4301	Gas	1.975,01	2.000,00	2.000,00
	4302	Electriciteit	450,34	500,00	500,00
	4303	Water	84,21	100,00	100,00
	4304	Schoonmaakkosten	45,23		50,00
	4305	Telefoon	412,16	400,00	400,00
	4306	Belastingen	857,67	950,00	900,00
			3.824,62	3.950,00	3.950,00
ORGANISATIE	4401	Verzekeringen	4.584,79	4.600,00	4.600,00
	4402	Administratiekosten	792,56	1.000,00	1.000,00
	4403	Representatiekosten	3.230,83	5.000,00	4.000,00
	4404	Promotiekosten	1.571,59	3.000,00	2.500,00
	4405	Algemene kosten	2.151,41	2.000,00	2.000,00
	4406	Lidmaatschappen/abonnementen	1.499,42	1.450,00	1.000,00
	4407	Exposities/evenementen	1.215,31	500,00	1.000,00
			15.045,91	17.550,00	16.100,00
KOSTEN AKTIVA	4500	Collectie (aankopen)	1.390,00	6.000,00	5.000,00
	4501	Inventaris / installaties	1.465,12	867,07	746,02
	4502	Tentoonstellingsmateriaal	1.102,13	1.102,13	2.372,13
	4503	Kantoorapparatuur	366,58		110,42
	4504	Gebouwen			
	4505	Diapresentatie	249,20	249,20	249,20
		afschrijvingskosten:	4.573,03	8.218,40	8.477,77
	4550	collectie	2.240,00	1.000,00	1.000,00
	4551	Inventaris / installaties	1.735,82	1.500,00	1.500,00
	4552	Tentoonstellingsmateriaal	600,00		500,00
	4553	Kantoorapparatuur	55,00		
	4554	Gebouwen	4.277,49	4.000,00	4.000,00
		onderhoud :	8.908,31	6.500,00	7.000,00
			13.481,34	14.718,40	15.477,77
FINANCIERINGSKOSTEN	4600	Hypotheekrente	395,94	450,00	400,00
	4601	Bankkosten	284,92	300,00	300,00
			680,86	750,00	700,00
DIVERSEN	4700	Lasten voorgaande jaren			
	4750	Registratie collectie			
	4760	Project steegnaam bordjes			
	4800	Toename voorziening			
	8003	Verkoop koor			
	8008	Overige kosten	128,62		100,00
TOTAAL UITGAVEN :			33.161,35	36.968,40	36.327,77
INKOMSTEN :					
ALGEMEEN	8001	Entreegelden	31.971,80	29.000,00	31.000,00
	8002	Verkoop boeken, platen, kleding	6.037,00	3.000,00	3.500,00
	8003	Verkoop koor	22,11	60,00	50,00
	8004	Verkoop langet	17,49	60,00	50,00
	8005	Giften	519,00	250,00	350,00
	8006	Subsidies	275,00	275,00	275,00
	8007	Contributies	3.888,00	3.900,00	3.900,00
	8008	Overige opbrengsten		750,00	
INKOMSTEN:			42.730,40	37.295,00	39.125,00
RESULTAAT		verlies			
		winst	9.569,05	326,60	2.797,23
TOTAAL INKOMSTEN :			33.161,35	36.968,40	36.327,77
2018 16.608 bezoekers 0,0% % t.o.v. 2017)					
Aantal bezoekers vanaf begin: 563.739					

Kascontrole Commissie

Penningmeester

Datum: 10/1-2019

Vereniging "Historisch Eiland Marken"

opgericht 7 september 1981

BALANS (x eur) per ultimo december 2018

AKTIVA		PASSIVA	
vaste activa		eigen vermogen	
Collectie (overig)	70.651,03	Eigen vermogen	69.323,95
Collectie (schilderijen)	116.660,35	Resultaat	9.569,05
afschrijvingen	-187.311,38		78.893,00
boekwaarde			
Inventaris/installaties	99.475,94		
afschrijvingen	-97.329,54		
boekwaarde	2.146,40	vreemd vermogen	
Tentoonstellingsmateriaal	24.159,74	Hypotheek Rabobank	12.585,00
afschrijvingen	-21.180,11		12.585,00
boekwaarde	2.979,63		
Kantoorapparatuur	6.231,30		
afschrijvingen	-5.789,62		
boekwaarde	441,68	crediteuren	
Gebouwen	63.562,86	Te betalen BTW 21 %	248,48
afschrijvingen	-63.562,86	Te betalen BTW 6 %	244,83
boekwaarde		Weekstortingen	
Proj. Audio/Visuele Presentatie	9.379,73		493,31
afschrijvingen	-8.382,93		
boekwaarde	996,80		
	6.564,51		
liquide middelen		voorzieningen	
Kas	1.909,37	Incourante materialen	6.401,15
Rabobank rekening-courant	1.569,09	Opzetten archief	3.963,44
ING betaalrekening	3.340,54	Aankoopfonds	9.497,93
ING zakelijke spaarrekening	1.603,75	Groot onderhoud	17.500,00
SNS Meerkeuze Sparen	101.459,03		37.362,52
	109.881,78		
voorraden		Deelname ijsbruiloft	1.190,00
Langet	967,14	Overig ijsbruiloft	-325,00
Koor	4.633,54		865,00
Boeken & Platen	6.459,37		
	12.060,05		
debiteuren			
Te vorderen BTW 21 %	1.548,02		
Te vorderen BTW 6 %	144,47		
weekstortingen			
	1.692,49		
Totaal aktiva :	130.198,83	Totaal passiva :	130.198,83

Kascontrole Commissie :

F. Zoomers, Kerkbuurt 184, Marken

P.E. Pereboom, Buurterstraat 39, Marken

G. Zeeman, Jsselmeerweg 40, Marken

Penningmeester / administrateur :

C. Schouten, Flevostraat 10, Marken

Datum : 09-jan-19

The background of the entire page is a painting depicting a harbor scene. In the foreground, three people are shown from behind, looking out towards a harbor filled with numerous fishing boats. The person on the left is a woman wearing a yellow and blue patterned headscarf, a blue and white striped shirt, a dark vest with gold buttons, and a long green skirt. The person in the middle is a man wearing a dark blue cap, a red and white striped shirt, and a long brown skirt. The person on the right is a woman wearing a white headscarf with a blue band, a green and yellow patterned vest over a red and white striped shirt, and a long blue skirt. They are all holding hands. The harbor in the background is filled with many fishing boats, their masts and rigging visible against a pale sky. A small red-roofed building is visible on the left side of the harbor.

“De Visscherij”

23 maart – 1 november 2019

Ten tijde van de Zuiderzee was de visserij de grootste bron van inkomsten op het voormalige eiland Marken. Wij nemen u mee terug in de tijd en laten u een beeld zien van de toemalige visserij en de aanverwante handel in vis.

Op 23 maart bent u om 15.00 uur van harte welkom bij de officiële opening in de Grote Kerk op de Kerkbuurt, waarna wij gezamenlijk de tentoonstelling “De Visscherij” in het museum gaan bezichtigen.

